

ZA NAŠU ZEMLJU

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

broj 14 / Februar 2014 / mesečnik

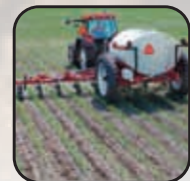
jer zemlja zaslužuje najbolje

**Victoria Group
na forumu
u Berlinu**

48.
**- savetovanje
agronoma
na Zlatiboru**

**Primena i
karakteristike
đubriva**

reč urednika

Dragi prijatelji,

Bili smo svedoci, do sada nezapamćenih prizora-rezultata čudljivosti prirode i klimatskih promena. Sve se promenilo, a ipak sve je, po pitanju proporcije onoga koliko pružamo i koliko očekujemo od zemlje, čini se, ostalo isto.

Skoro sam pročitala jedan tekst koji me je rastužio, a tiče se dobijanja subvencija na osnovu analize zemljišta. U stvari rastužilo me je to što su se neki proizvođači začudili otkuda novi namet na proizvođača, koji činjenica je, želi pomoć od države, ali ne zna da treba da hrani useve i primenjuje đubrivo na osnovu potreba useva i zemljišta!

Ozbiljni poljoprivredni proizvođači znaju da je analiza zemljišta dobra mera, neophodna mera te sve u vezi sa tim treba podržati u narednom periodu. Čini se takođe, da još ima proizvođača koji ne znaju da se u Vojvodini ova mera sprovodi poslednjih 10 godina BESPLATNO za sve poljoprivredne proizvođače, a koji su mogli, i po dva puta (na svakih 5 godina) da analiziraju svoje parcele i prestanu da „bacaju“ đubrivo.

U svakom slučaju, u narednom periodu ćemo biti u obavezi da se vladamo po evropskim agronomskim principima koji podrazumevaju primenu svih neophodnih mera u poljoprivredi i to je ono što naši poljoprivredni proizvođači moraju da znaju.

Podsetila bih Vas i na činjenicu da smo 80-tih godina prošlog veka imali prinose pšenice od preko 6 tona po hektaru, kukuruza preko 7 tona, soje preko 3 tona. Možda je jedan od razloga bio taj što se nije dovođila u pitanje primena hraniva i što je analiza zemljišta bila po zakonu obavezujuća za sve. A znalo se da postoje i posledice za one koji je ne poštuju.

Iskreno se nadam da ćemo u budućnosti biti daleko zainteresovaniji da dobro oslušnemo poruke koje šalje struka i diktira Evropa.

Zbog nas samih, zbog naše zemlje!

Jer zemlja zaslužuje najbolje, a samo joj mi to možemo pružiti.

Natalija Kurjak

Autori tekstova i saradnici

Marketing
AGROTIM-a Victoria Logistic: Natalija Kurjak
Marina Radić

Služba Agroservis
AGROTIM-a Victoria Logistic: Duško Marinković
Vladan Starovlah
Gojko Stolić

sadržaj

Aktuelno

VICTORIA GROUP NA FORUMU U BERLINU	3
X ZIMSKI SEMINAR FARMERA NA TARI	3
48. SAVETOVANJE AGRONOMA SRBIJE	4
IZVEŠTAJ SA PRODUKTNE BERZE ZA PERIOD 03.02.-07.02.2014.	5
NOVA NIS KARTICA ZA JEFTINIJI DIZEL	7
NAŠI STRUČNJACI ODGOVARAJU	7

Info +

ZIMSKA VLAGA	8
ELEKTRONSKA KNJIGA POLJA	8
PROGNOZA VREMENA ZA PERIOD 17.02.-09.03.2014.	8
CORUM - NOVI HERBICID U SOJI I NOVE INFORMACIJE O KOROVIMA	9

Primer dobre prakse

AGRO-SELO DOO, BAČKO GRADIŠTE	10
---	----

Sa terena

NPK ĐUBRIVA U PROIZVODNJI SUNCOKRETA	11
KARAKTERISTIKE AZOTNIH ĐUBRIVA	12
STANJE OZIMIH USEVA	13
RUTAVA BUBA - ŠTETOČINA KOJA UNIŠTAVA ROD	14
PEPELNICI	15
GLODARI, ŠTETOČINE PREHRAMBENIH PROIZVODA	15

Poštovani čitaoci,

S obzirom da je saradnja jedna od osnovnih smernica našeg tima - pozivamo Vas da nam pošaljete svoje komentare, sugestije, pitanja i predloge šta biste još voleli da pročitate u narednom broju.

mradic@victoriagroup.rs

021 4895 470, 021 4886 508

aktuelno

VICTORIA GROUP NA GLOBALNOM FORUMU ZA HRANU I POLJOPRIVREDU U BERLINU

U Berlinu je u organizaciji Saveznog ministarstva za hranu i poljoprivredu Republike Nemačke, u periodu od 16 do 18. januara 2014. godine, u okviru Međunarodne zelene nedelje, održan **Globalni forum za hranu i poljoprivredu**. Na ovom značajnom skupu čiji je fokus bio na centralnim pitanjima koja se tiču budućnosti globalne poljoprivredno-prehrambene industrije, kompaniju Victoria Group predstavljala je Natalija Kurjak, marketing menadžer za odnose sa partnerima.

Forum je bio odlična prilika da predstavnici iz sveta politike, biznisa, privrede i nauke razmene ideje i unaprede političko

razumevanje o odabranoj temi. Pod naslovom „Osnaživanje poljoprivrede-Podsticanje otpornosti-Obezbeđivanje hrane i ishrana“, diskusije vođene tokom konferencije fokusirale su se na pitanja - kako poljoprivreda i ruralna područja mogu da se nose efikasnije sa ekonomskim, ekološkim i socijalnim izazovima i krizama dok u isto vreme obavljaju svoj centralni zadatak da obezbede sigurnost hrane.

Predstavnica naše kompanije u Berlinu, Natalija Kurjak, ujedno je bila i učesnik na panel diskusiji „**Poljoprivreda kao ključni pokretač za socijalni i ekonomski razvoj u jugoistočnoj Evropi**“, u kojoj je ispred Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, učestvovao i Danilo Golubović, državni sekretar u ministarstvu.

Natalija Kurjak je pored angažmana na forumu bila i učesnik radionice o poljoprivredi i agroindustriji namenjenoj predstavnicima agrobiznisa i resornih ministava iz Nemačke i Srbije.

Radionici je prisustvovao i specijalni ekonomski savetnik ambasade Srbije u Berlinu Aleksandar Ivkovic. ■

JUBILARNI X ZIMSKI SEMINAR FARMERA NA TARI

X zimski seminar farmera Srbije, u organizaciji Kluba 100P u saradnji sa asocijacijom „Vojvodina agrar“, održan je u period od 26. januara do 01. februara na Tari.

Gospodin Vojislav Malešev, predsednik Upravnog odbora Kluba 100P, otvorio je jubilarni seminar koji je bio veoma posećen. Gotovo 450 učesnika-poljoprivrednika, proizvođača poljoprivredne opreme, industrijalaca, predstavnika fabrika mineralnih đubriva, predstavnika banaka, pratilo je savetovanje koje se ove godine bavilo sledećom tematikom:

- **Prezentovanje i razmena novih saznanja iz poljoprivredne struke i nauke:** ratarstva, povrtarstva, stočarstva, skladištenja, dorade, kao i prikazivanje noviteta poljoprivredne tehnike sa sajma Agritechnica - The World's No. 1, GPS.
- Razgovor o **nacrtu Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju**, strategiji razvoja agrara 2014-2024., stanju na berzi poljoprivrednih proizvoda, iznosu carina.

- Poljoprivrednim proizvođačima ponuđene su mehanizacija i oprema, mineralna đubriva, pesticidi, semena, gorivo i mazivo, krediti, osiguranje useva, stoke.

Natalija Kurjak, marketing menadžer za odnose sa partnerima Agrotim Victoria Logistic, je 29. januara 2014. godine, održala prezentaciju o **značaju primene sledljivosti u poljoprivredi i korišćenju elektronske knjige polja**, kao i o **aktuelnoj ponudi Victoria Logistic za novu sezonu**. ■

48. SAVETOVANJE AGRONOMA SRBIJE NA ZLATIBORU

Agrotim Victoria Logistic učestvovao je na **48. SAVETOVANJU AGRONOMA SRBIJE**, održanom na Zlatiboru od 26. januara do 1. februara ove godine.

Tokom ovogodišnjeg savetovanja održani su sastanci front menadžera sa poslovnim partnerima kao i B2B sastanci na kojima su postignuti dogovori za uspostavljanje i nastavak saradnje u novoj sezoni.

Prezentaciju na temu **Primena sledljivosti u poljoprivredi i novine iz ponude Victoria Logistic za sezonu 2014.**, ispred naše kompanije održala je Natalija Kurjak, a koliki je značaj i interesovanje za pomenutim temama govori u prilog broj od 350 učesnika prisutnih na prezentaciji.

Stručna služba Agrotim Victoria Logistic održala je okrugli sto sa poljoprivrednim stanicama i velikim sistemima o **značaju N-min metode i analizi zemljišta, kao i potrebama biljaka za hranivima u predstojećoj sezoni.** Lanac snabdevanja je uspešno

organizovao okrugli sto na temu **kontrole kvaliteta roba i rada u narednoj godini, a bilo je i sastanaka na temu biomase.**

Građenje i negovanje kvalitetnih odnosa sa partnerima predstavlja fokus naše kompanije. Iz tog razloga godinama zajedno napredujemo i rastemo, kontinuirano postavljajući nove, više ciljeve. Pored partnera kakvi smo jedni drugima, problemi postaju izazovi i nove šanse. Zato nam je organizacija tradicionalne svečane večere koja se održala 28. februara, predstavljala, kao i svake godine posebno zadovoljstvo. Na našu, i radost naših partnera nagradili smo najbolje i napravili planove za nastavak saradnje.

Ove fotografije su uspomena na lepo provedene zajedničke trenutke i podsetnik da zajedno možemo i hoćemo mnogo u budućnosti. ■

Najuspešniji u 2013. god. su bili:

- ZZ Zadrugar, Bač
- ZZ Vljakovac, Vršac
- Agro selo DOO, Bačko Gradište
- Sremkoop-MJM DOO, Sremska Mitrovica
- DOO Olimpik Geošev, Opovo
- Produkt DOO, Zrenjanin
- Livade ZZ, Tovariševo
- Graničar AD, Konak
- Agrotrend DOO, Kisač
- Mihajlovac ZZ, Mihajlovac
- Agrogrujić DOO, Nadalj
- Dragan Marković AD, Obrenovac
- Nagy ret ZZ, Doroslovo
- Bankom DOO, Beograd
- Panonijaprevoz MV DOO, Novi Sad

Za sve informacije, savete i eventualne nedoumice, pozovite stručnu službu AGROTIM-a VICTORIA LOGISTIC.

Naši stručnjaci su Vam na raspolaganju.

Duško Marinković 063/432-613
Stevan Dragin 063/102-5483

Gojko Stolić 063/103-6639
Milomir Gostimirović 063/103-1049
Veljko Jović 063/101-4827

Radmila Filipović 063/606-692
Vladan Starovlah 063/489-057

IZVEŠTAJ SA PRODUKTNE BERZE AD NOVI SAD

ZA PERIOD OD 03.02.2014.-07.02.2014.

master ekonomista Marina Radić

U periodu 03.02.-07.02.2014. realizovan je promet od 4.115 tona robe što je 2,23 puta više od ukupnog količinskog prometa u prethodnoj nedelji što je ujedno rekordan obim prometa robe u poslednjih 18 meseci. Finansijska vrednost prometovane robe u proteklom nedeljnom periodu iznosila je 79.397.490 dinara ili 111,04% više od vrednosti prometa u prethodnoj nedelji.

Kukuruz je ponovo u fokusu tržišnih dešavanja. Niz povoljnih okolnosti je širom otvorio vrata i ponudi i tražnji u pronalaženju svojih interesa u trgovanju. Postepeni, ali konstantan rast cene, imao je snažno psihološko dejstvo na tražnju da što pre uđe u kupovnu poziciju pre daljeg rasta cene, dok je sa druge strane pad vrednosti dinara i rast cene kukuruza na međunarodnom tržištu otvorio povoljnu kalkulaciju izvozniciima koji su ujedno i bili pretežni učesnici u trgovanju. Posle januarskog pada izvoza, ovo je dobar signal kao moguća najava ponovnog inteziviranja izvoza kukuruza. Cena ove robe se kretala u rasponu od 15,30 din/kg bez PDV sa početka nedelje, pa do 16,00 din/kg na kraju nedeljnog perioda, što je na nivou najveće vrednosti koju je kukuruz imao u ovoj kalendarskoj godini. Prosečna cena je iznosila 17,32 din/kg (15,74 bez PDV), što je za 5,27% više od proseka cene ove robe u prethodnoj nedelji.

Tržište pšenice je nešto mirnije. Cenovno pomeranje ove robe od 1,56% na više u odnosu na prosečnu cenu iz prethodne nedelje je manje nego što je to slučaj kod kukuruza. Inače, svi kupoprodajni ugovori na ovom tržištu su realizovani po jedinstvenoj ceni od 22,33 din/kg (20,30 bez PDV). Procene stručnjaka da bi pšenica mogla da ima problem sa vlagom zemljišta ukoliko ne padne dovoljna količina kiše, verovatno su podstakle tražnju da već sada kandiduju prvu ponudu za kupovinom pšenice roda 2014. godine.

Posle dramatičnog višenedeljnog rasta, **cena soje** se

primirila, pa u protekloj nedelji čak nešto i pala. Prosečna cena trgovanja ovom robom iznosila je 63,21 din/kg (57,46 bez PDV), što je za 0,24% niža cena nego prethodne nedelje. Da li je razlog ovakvih dešavanja na tržištu soje činjenica da je ova roba počela da

se uvozi po nešto nižoj ceni, pokazaće period pred nama.

Od ostalih roba na berzi u Novom Sadu trgovalo se još samo mineralnim đubrivom SAN i to po ceni od 33,00 din/kg.

PRODEX

Veoma izražen porast ovonedeljnog obima prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu, nalazi svoje objašnjenje, u intenzivnim aktivnostima na tržištu kukuruza. Njegova cena je sa prošlonedeljnih 15,10 din/kg, bez PDV-a, kada se i naslućivao rast cene ove kulture, do kraja ove nedelje dostigla nivo od 16,00 din/kg, bez PDV-a.

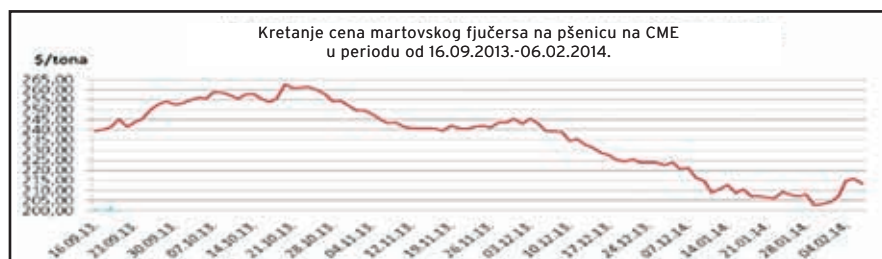
Istovremeno i cena pšenice je blago skločila sa 20,00 na 20,30 din/kg, bez PDV-a, dok je cena soje u blagom padu

i to za pola dinara po kilogramu u odnosu na prošlu nedelju. Značajan skok cene kukuruza uticao je na indeksnu vrednost PRODEX-a, koji je ponovo dostigao vrednosti od preko 214,00 indeksnih poena. Poslednji put ovakve vrednosti PRODEX je beležio još krajem jula prošle godine, kada je, podsetićemo se, cena kukuruza prvo naglo pala sa 19,00 na 16,00 din/kg, bez PDV-a, a ubrzo i na nivo ispod 13,00 din/kg, bez PDV-a. Na današnji dan ovaj pokazatelj kretanja tržišnih cena u domaćem agraru, beleži indeksnu vrednost od 214,33 indeksnih poena, što je za 3,05 indeksnih poena više nego prošlog petka.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama:

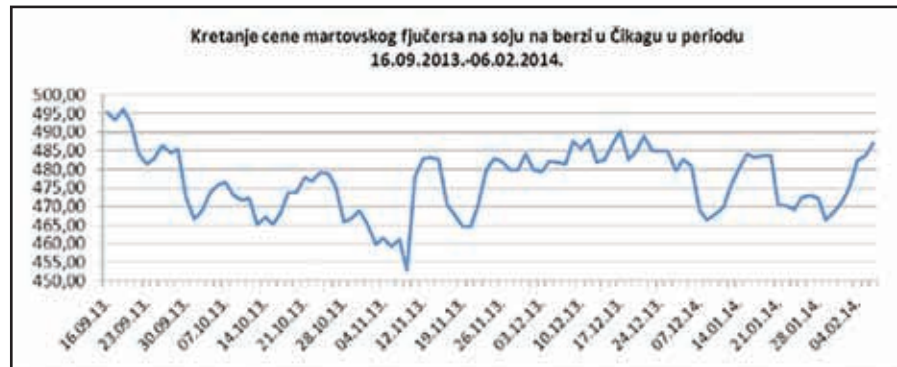
PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP JANUAR 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	204.15 \$/t	207.09 \$/t	214.73 \$/t	215.84 \$/t	213.34 \$/t
Kukuruz	170.86 \$/t	171.49 \$/t	173.85 \$/t	174.48 \$/t	174.40 \$/t

I pored obimnih zaliha pšenice, na svetskom nivou pa samim tim u SAD-u, vrednosti ove robe u proteklih nedelju dana beležile su konstantan skok, kao rezultat veoma hladnog i nepovoljnog vremena u glavnim rastućim oblastima u Americi. Još jedan podatak koliko pšenica zaista skače u poslednje vreme, jeste i ovonedeljni najveći skok vrednosti još od septembra meseca. U odnosu na prošli mesec rejting useva, opao je za čak 23%, na nivo od 35% useva koji su dobili ocenu dobar/odličan, što je i dalje bolje od prošlogodišnjih 20%. Nedeljna izvozna prodaja od 794.900 tona, doprinela je da se kumulativni izvoz popne na nivo od 26.1 milion tona, ili +26% u odnosu na prošlu godinu.

Američki fjučersi na kukuruz, zabeležili su skok od 2% u toku protekle nedelje, na osnovu jake međunarodne tražnje i tako se približili četvoromesečnom maksimumu. Kumulativni izvoz kukuruza je dostigao nivo od 31.9 miliona tona,

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno jan 14	471.28 \$/t	474.96 \$/t	482.53 \$/t	483.63 \$/t	487.08 \$/t
Sojina sačma, jan 14	426.10 \$/t	434.00 \$/t	447.00 \$/t	442.00 \$/t	446.00 \$/t

odnosno povećanje u odnosu na prošlu godinu za čak 130%. U poređenju sa prošlim petkom martovski fjučers na pšenicu je skočio za 4,92%, dok je fjučers na kukuruz poskupeo za 2,22%.

Američki fjučersi na soju imali su isti trend kretanja u toku protekle nedelje

kao i fjučersi na pšenicu i kukuruz, dakle uzlazni. Nizak nivo zaliha i logistički problemi, dodatno su doprineli skoku vrednosti ove uljarice u SAD-u.

Američki fjučersi na soju su u odnosu na poslednji dan prethodne nedelje zabeležili skok od oko 3,97%, a sojine sačme za 4,89%.

	PŠENICA	KUKURUZ
BUDIMPEŠTA	178.07 EUR/t (features mar 14)	155.97 EUR/t (features mar 14)
EURONEXT PARIZ	194.00 EUR/t (features mar 14)	174.25 EUR/t (features mar 14)

U Parizu je pšenica skuplja za 1,97% u odnosu na poslednji dan trgovanja prošle nedelje, dok je u Budimpešti pšenica jeftinija za 0,26%. Cena kukuruza u Budimpešti, posmatrano u evrima skočila je za 1,25%, dok je cena kukuruza u Parizu viša za 0,87%.

Obim i struktura prometa na produktnoj berzi u januaru 2014. g.

KRETANJE CENA U JANUARU 2014.		
ROBA:	Cene sa PDV-om od-do	Ponderisana cena sa PDV-om
Kukuruz, rod 2013.	16,17-17,60	16,74
Kukuruz, rod 2013. vlaga do 15%	15,95-16,50	16,32
Mineralno đubrivo AN	35,31	35,31
Mineralno đubrivo UREA	36,26-38,65	37,03
Pšenica, rod 2013.	22,00-22,55	22,14
Soja, zrno, rod 2013.	55,00-63,58	60,89
Sojina sačma, min. 47% (uvozna)	74,04	74,04
Sojina sačma, min. 44%	73,56	73,56

U januaru je postignut novi ovosezonski cenovni rekord **na tržištu soje**. Pik soje roda 2013. je iznosio 57,80 din/kg bez PDV-a, što je bila najviša postignuta cena na tržištu soje od žetve 2013. Ukupno je preko berze prometovano, iz 62 zaključena kupoprodajna ugovora, 4.709,00 tone robe, za šta su kupci izdvojili 101.850.640,00 dinara. U odnosu na decembar mesec 2013. prometovano je 39,26 manje robe, a finansijska vrednost prometa je za 46,85% bila manja od upoređujućeg finansijskog prometa iz decembra.

Kukuruz se i ovog meseca istakao kao izrazito najzastupljenija roba u berzanskom trgovanju, sa učešćem od 74,47%. Do polovine januara meseca,

vrednosti kukuruza su skakale do nivoa od 16,00 din/kg bez PDV-a, što je bio i maksimum u prvom mesecu 2014. godine. Nakon toga cena je varirala u rasponu od 1,00 dinara, da bi svoj cenovni minimum kukuruz dotakao krajem meseca kada je iznosio 14,00 din/kg, a trgovanje u januaru mesecu je zatvoreno cenom od 15,10 din/kg. Ponder za januar je iznosio 15,22 din (16,74 din sa PDV-om), što u odnosu na decembar mesec predstavlja pad od 6,68%. Pored kukuruza u standardu, prometovan je i **kukuruz sa povišenom vlagom** do 15%. raspon vrednosti se kretao od 14,50 do 15,00 din/kg, dok je prosek iznosio 14,83 din/kg (16,32 din/kg sa PDV-om).

Pšenica je bila druga najzastupljenija roba kojom se trgovalo u januaru mesecu, sa prometovanih 445 tona i procentualnim učinkom u trgovanju od 9,45%. Vrednosti pšenice su se kretale od minimalnih 20,00 do maksimalnih 20,50 din/kg, dok je mesečna prosečna cena iznosila 20,12 din/kg (22,14 din/kg sa PDV-om). U odnosu na decembar mesec cena je u proseku niža za 3,73.

U odnosu na činjenicu da je u toku meseca decembra 2013. godine, realizovan samo **jedan kupoprodajni ugovor soje roda 2013.**, u januaru 2014., tržište soje se otvorilo. Zaključeno je 10 ugovora sa cenama koje su se kretale od minimalnih 50,00 do maksimalnih 57,80 din/kg, a kao što je ranije pomenuto ovaj maksimalni nivo cene u januaru, predstavlja i pik soje od žetve 2013. godine. Prosečna cena soje u januaru je iznosila 55,35 din/kg (60,89 din/kg sa PDV-om), i u odnosu na mesec dana ranije, predstavlja skok od 14,12%. **Sojinom sačmom** sa 44% proteina se trgovalo u proseku po 61,30 din (73,56 sa PDV-om), kao i sojina sačma sa 47% proteina po ceni od 61,70 (74,04 din/kg sa PDV-om). ■

DOBRA SETVA I JOŠ BOLJA ŽETVA UZ NOVU NIS KARTICU ZA JEFTINIJI DIZEL!

Samo uz NIS karticu za poljoprivrednike, na svim NIS Petrol benzinskim stanicama, za kupovinu Evro dizela, uz vrhunski kvalitet goriva ostvarićete i popust od 2 dinara po litru.

Korisnik **NIS kartice za poljoprivrednike** može biti fizičko lice, preduzetnik ili pravno lice koje ima aktivni status registrovanog poljoprivrednog domaćinstva ili gazdinstva.

NIS karticu za poljoprivrednike možete nabaviti na sledeći način:

1. Svoju besplatnu NIS karticu za poljoprivrednike (koja je u trenutku preuzimanja neaktivna) možete preuzeti na jednoj od 206 NIS Petrol benzinskih stanica, na kojoj ćete preuzeti i

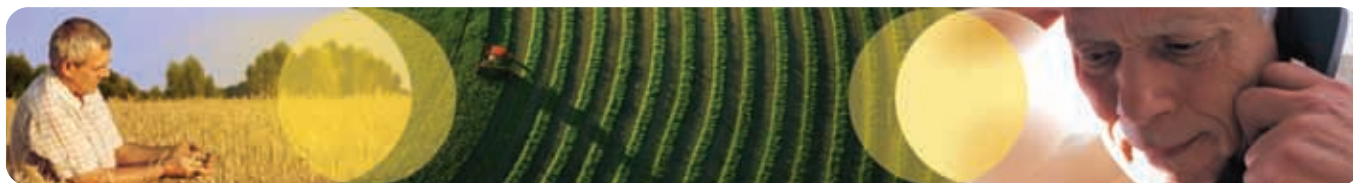
Zahtev za izdavanje i korišćenje NIS kartice za poljoprivrednike. Popunite Zahtev i zajedno sa naznačenom dokumentacijom, pošaljite poštom na adresu: NIS a.d. Novi Sad, Odeljenje „Call Centar“, Kartica za poljoprivrednike, Narodnog fronta 12, 21000 Novi Sad.

2. Kompanija NIS a.d. će po dobijanju Zahteva izvršiti stručnu proveru dokumentacije i u roku od 14 dana aktivirati Vašu NIS karticu za poljoprivrednike nakon čega ona postaje spremna za upotrebu.

Sve informacije u vezi sa izdavanjem i korišćenjem NIS kartice za poljoprivrednike možete dobiti pozivom na broj informativnog centra NIS-a 08 0000 8888. ■

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

NAŠI STRUČNJACI ODGOVARAJU NA SVA VAŠA PITANJA

Na Vaša pitanja u ovom broju odgovara **dr Duško Marinković**, zamenik rukovodioca stručne službe Agrotima Victoria Logistic

Pitanje: Trešnje mi cvetaju, ali se ne oplode. Šta da radim?

Odgovor: Na žalost na ovo pitanje nije moguće dati odgovor, bez izlaska na teren u momentu cvetanja.

Pitanje: Zanima me pravilna upotreba setvospremača

Odgovor: Način upotrebe svakog oruđa za obradu zemljišta pa tako i setvospremača je vrlo kompleksan i zavisi od više činilaca, neki od njih su: tip zemljišta, predusev, stanje vlage, dubina osnovne obrade zemljišta.

Pitanje: Planiram da prvi put ove godine sejem soju. Koje seme najbolje da zasejem i na kom zemljištu?

Odgovor: Soja kao i svaka druga biljna vrsta najbolje rezultate daje na plodnim zemljištima, odnosno zemljištima sa dobrim fizičkim i hemijskim osobinama. Međutim u fazi cvetanja soji je potrebna određena vlažnost vazduha kako bi se oplodnja mogla normalo odvijati tako da parcele koje se nalaze uz vodotokove daju najbolje rezultate u proizvodnji soje. Neposredno pre početka setve soje potrebno je izvršiti nanošenje mikrobiološkog đubriva na seme (NS Nitragin). Odabir sorte treba vršiti na osnovu dužine vegetacije i tehnoloških zahteva koje zrno treba da zadovolji. ■

Detaljnije odgovore na sva Vaša pitanja možete dobiti pozivanjem našeg
CALL CENTRA na besplatan broj telefona 0800 333 330.

info +

ZIMSKA VLAGA - VAŽAN PREDUSLOV USPEŠNE PROIZVODNJE

Danas kada uveliko planiramo šta će se sejati na našim njivama, koja će biti struktura po usevima, koje ćemo posejati sorte i hibride, ne smemo da zanemarimo pre svakog plana, činjenicu o količini vlage koja nam je bila na raspolaganju u decembru i januaru.

Od zimske vlage zavise mnoge agrotehničke mere, a prinost je direktno vezan za količinu iste.

Podsetićemo na neke primere ukupnih količina padavina u protekla dva meseca: U Temerinu je palo 5,1l/m² u decembru i 3,1l/m² u januaru; u Klajićevu 1,9 i 5,3l/m²; u Debeljači 1,8 i 9,2l/m²; u Lukićevu 2,6 i 3,2l/m²; u Kukujevcima 2,8 i 5,6l/m².

Da li je ova količina dovoljna za visoke i stabilne prinose i profit?

Kada dodamo činjenicu da je bilo puno dana sa vetrom, pre svega košavom, pitanje je koliko je vlage ostalo u našem zemljištu?

Vlagu koja je preostala, jedino može sačuvati prava količina mineralnih hraniva, primenjenih jesenas na osnovu analize zemljišta.

Potrebno je voditi računa, da izostanak neke od agrotehničkih mera, nikako ne možemo nadohnaditi nekom drugom i da samo primenom „kompleksnih mera“ možemo postići prave prinose. ■

ELEKTRONSKA KNJIGA POLJA

Zašto je NEOPHODNO voditi i koristiti knjige polja?

- Početak uvođenja kontrole primarne proizvodnje baziraće se na praćenju onih segmenata koji direktno ugrožavaju zdravlje krajnjih korisnika. Kasnije, ovo će se preneti i na racionalizaciju potrošnje energenata - goriva, mazuta...
- Proizvodi koji ne budu posedovali adekvatnu dokumentaciju koristiće se samo za ličnu upotrebu!
- Gazdinstva koja ne budu vodila evidenciju verovatno će biti isključena i iz subvencionisanja proizvodnje!

Ovakve standarde proizvođači nikako ne treba da dožive kao pretnju već naprotiv, kao mogućnost da ostvare određene dodatne benefite (viša cena, proširenje tržišta). ■

PROGNOZA VREMENA

Datum izrade prognoze: 07.02.2014.

Za period od 17. februara 2014. do 09. marta 2014. godine sa verovatnoćama

Period	Odstupanje srednje sedmodnevne temperature, min. i max. temperature	Verovatnoća	Minimalna temperatura	Maksimalna temperatura	Odstupanje sedmodnevne sume padavina	Verovatnoća	Sedmodnevna suma padavina
	(°C)		(°C)	(°C)	(mm)		(%)
17.02.2014. do 23.02.2014.	U celoj Srbiji iznad višegodišnjeg proseka	80	Od 0 do 5 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -6 do 0	Od 11 do 15 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 5 do 11	U centralnoj i južnoj Srbiji ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 1 mm do 5 mm, lokalno do 10 mm
					U ostalim delovima zemlje u granicama višegodišnjeg proseka		
24.02.2014 do 02.03.2014.	U većem delu Srbije iznad višegodišnjeg proseka	80	Od 0 do 5 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -6 do 0	Od 10 do 14 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 4 do 10	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 1 mm do 5 mm, lokalno do 15 mm
					Na jugu i jugozapadu Srbije iznad višegodišnjeg proseka		
03.03.2014. do 09.03.2014.	U Vojvodini, Šumadiji i Timočkoj krajini iznad višegodišnjeg proseka	80	Od 1 do 6 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -4 do 2	Od 11 do 16 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 6 do 12	U celoj Srbiji ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 5 mm do 15 mm u planinskim predelima lokalno do 20 mm

Corum

- NOVI HERBICID U SOJI I NOVE INFORMACIJE O KOROVIMA

Poznato je da je soja posebno važan usev za kompaniju Victoria group, te ima i poseban tretman. Stoga, naša briga da soja bez problema završi i ovu sezonu, ne prestaje.

Poznato je da je soja usev koji raste sporo i korovi je čestu prestignu. Ali ti korovi više nisu isti. Postaju otporni, a samim tim i borba protiv njih postaje teška i neizvesna. Poznata je činjenica da se pre 10-tak godina pojavila nova, otporna palamida koju ne možemo lako suzbiti. **A prošle godine se na mnogim lokalitetima pojavio i otporan štir, korov koga smo relativno lako mogli suzbiti, a koga se, u novoj sezoni možda nećemo tako lako rešiti.**

Pepeljuga

Ambrozija

Štir

Znamo da su najznačajniji korovi u soji koje treba obavezno suzbiti **PEPELJUGA, AMBROZIJA I ŠTIR**. Sa pojavom otpornosti na određene grupe herbicida, potrebno je pripremiti oružje protiv štira, kako bi dobili ovu bitku. Zato je jako važno da ponovo podsetimo da se i štir pored ambrozije, pepeljuge i abutilona, suzbija u više navrata, da korovi ne smeju da prerastu 2-3 cm visine, i da nam za tretiranje nije važan uzrast soje (ono što često proizvođači propuste i ne obrate pažnju, a korov nam preraste uzrast za tretiranje).

Evo prikaza kada treba tretirati korove herbicidima, a evo i prikaza kako izgleda ako se „malo zakasni“.

Da se vratimo na štir, otporan štir i na aktuelna pitanja: kako, čime i u kojoj dozi se može suzbiti?

Rešenje je u primeni novog herbicida CORUM, koji naša kompanija od ove sezone radi u saradnji sa kompanijom BASF.

CORUM je herbicid na bazi dve aktivne materije: bentazon (480g/l) i imazamox (22,4g/l) čije zajedničko delovanje na otporan štir ima odlične rezultate.

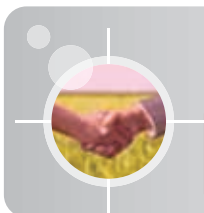
CORUM je sistemski herbicid koji, pored otpornog štira, suzbija i abutilon, tatulu, poljsku gorušicu, kereće grožđe i čičak. CORUM se primenjuje kada je soja u fazi 1-3 trolista (UVEK treba gledati fazu korova) u **obavezno** dva tretmana: **prvi tretman** u količini od 0,9l/ha + okvašivač Dash 0,5l/ha, kada je niklo oko 20% korova, i kada su pepeljuga, štir, ambozija 2-3 cm visine i **drugi put** kada nikne nova brojnost korova (za oko 2-3 nedelje u zavisnosti od vremena) sa 0,9l/ha CORUMA + opet pomoć okvašivača Dash 0,5l/ha. Potrebno je napomenuti da se efikasnost na veoma značajan korov u soji kereće grožđe koji je veliki problem u samoj žetvi soji, kretala od 98-99% u svim ogleđima koji su bili realizovani u prošlog godini.

CORUM je jedan od malobrojnih herbicida koji ima zemljišno, produženo delovanje, protiv ovog opasnog korova te je, veoma dobra kombinacija dve aktivne materije njegovo dvojno delovanje, istovremeno i kontaktno i zemljišno.

CORUM čuva našu i Vašu soju!

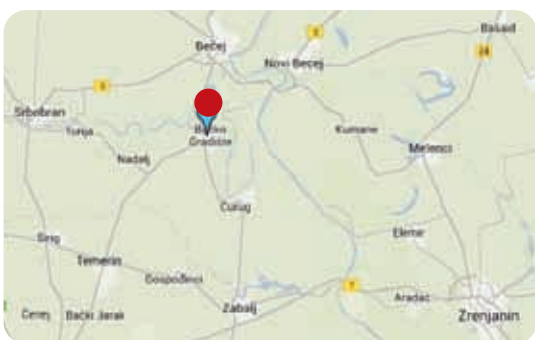

Za sve dodatne informacije o primeni preparata CORUM, pozovite stručnu službu BASF-a i Agrotima Victoria Logistic.

primer
dobre prakse

AGRO-SELO DOO BAČKO GRADIŠTE

Pozicija Bačkog Gradišta u Republici Srbiji

Svakog meseca predstavljamo Vam naše poljoprivredne partnere koji svojim radom predstavljaju pravi primer kvalitetnog i odgovornog bavljenja poljoprivredom.

Jedna od firmi koja predstavlja primer dobre prakse je i **Agro-selo DOO iz Bačkog Gradišta** koju je 1995. godine osnovao gospodin Đorđe Kozarski. Zemljoradnjom i poljoprivredom, na svom posedu, počeo se baviti još mnogo ranije ali je tek pre 19 godina rešio da se istom bavi profesionalno, kada je i osnovao preduzeće Agro-selo.

Svaki početak je težak. Tako je bilo i sa Đorđem koji je počeo da vodi firmu koja je brojala ne više od troje zaposlenih koji su mu pomogli. Ipak sitnim koracima došao je do toga da firma danas radi sa 600-700 kooperanata, na obradivoj zemlji površine od oko 5.000 ha, pokrivena najviše sojom, kukuruzom, pšenicom, suncokretom i povrćem. Prema Đorđevim rečima, proizvođači koji su ostali u proizvodnji povrća došli su do sistema za navodnjavanje i ušli u taj posao kojim se i danas bave.

"Ne mogu da kažem da su zadovoljni s obzirom da se cene svake godine vrlo malo pomeraju, a cena repromaterijala i sva ulaganja rastu. Akumulacija u odnosu na soju i suncokret, nije veća kao što bi trebala da bude. Ali proizvođači ne odustaju od povrtarstva jer su puno uložili i nadaju se da će dobiti bolju cenu u budućnosti", kaže Đorđe.

Analizirajući ratarske kulture od Đorđa smo čuli i sledeće: "Mogu reći da smo unazad imali tri godine kada je akumulacija na ratarskim kulturama bila jako dobra, dok prošle godine zbog mnogih okolnosti to nije bio slučaj. Uspešne 3 ranije godine ohrabrine su ljude i oni su ušli u investicije. Na žalost, cene su pale, a cena repromaterijala je ostala ista ili se povećala, akumulacija nije kao što se očekivalo, a krediti i lizinzi su dospeli na plaćanje, što sve dovodi do nezadovoljstva poljoprivrednika."

Agro-selo DOO danas zapošljava 17 radnika. Polovina su članovi porodice dok drugu polovinu čine ljudi od poverenja. Naravno, firma se trudi da vrednim i predanim zaposlenima obezbedi vrlo dobre uslove rada, dobre i redovne plate jer sve to doprinosi zajedničkom uspehu. Đorđe nam je rekao i da će njegov posao nastaviti njegova deca, pa je to razlog sadašnjih ulaganja u poslovanje kako bi bili što osposobljeniji. Inače, Agro-selo raspolaže sa 6 čelija kapaciteta po 400t, podnim magacinom od 2000m², poljoprivrednom apotekom, poljoprivrednom mehanizacijom.

Tajnu uspešne, dugoročne saradnje sa poljoprivrednim partnerima Đorđe vidi kao rezultat iskrenih međuljudskih odnosa.

"Svoju reč ispunjavamo. Zato ljudi sa nama toliko dugo rade. Prvo dobro promislimo šta ćemo da im obećamo, pa im tek onda dajemo obećanje šta mogu i treba da očekuju," kaže Đorđe

"Zato i mi biramo sa kim ćemo raditi, a jedna od sigurnih firmi je i Victoria Logistic, sa kojom godinama saradujemo i potpuno joj verujemo", kaže Đorđe. "Pre nego što sam otvorio firmu radio sam sa Sojaproteinom, a sigurnost je glavni razlog. Dve trećine posla radimo sa Victoria Logisticom jer produžena smo ruka proizvođača što nam je glavni razlog rada sa njom. Ona je sve ove godine sa nama i mi joj verujemo, a dobre stvari ne treba menjati", završava razgovor Đorđe Kozarski. ■

sa terena

VAŽNOST PRIMENE NPK ĐUBRIVA U PROIZVODNJI SUNCOKRETA

dr Duško Marinković

Suncokret je biljka koja razvija moćan korenov sistem i veliku nadzemnu masu zbog čega ima potrebu za hranljivim materijama.

Od ukupne količine hranljivih materija koje ova biljka usvoji iz zemljišta, oko 80% se koristi za formiranje vegetativne mase, a svega 20% za formiranje semena.

Po podacima koji su dostupni u literaturi domaćih autora, suncokret za formiranje 100 kg semena iznese odgovarajuću količinu vegetativne mase iz zemljišta: N = 4-4,5 kg; P2O5 = 1,5-2,0 kg; K2O = 8-10 kg. Ove hranjive materije suncokret će usvojiti prilikom svog rasta i razvoja jedino je pitanje da li će ova hraniva biti obezbeđena iz primenjenih đubriva ili iz zemljišnih rezervi. Suncokret poseduje određenu prednost u odnosu na druge ratarske biljne vrste po pitanju usvajanja hranljivih materija iz zemljišta. Ovo se dešava pre svega zahvaljujući razvijenosti korenovog sistema, odnosno njegovoj veličini i moćnosti da iz zemljišta usvoji hranjive materije koje bi bile teže pristupačne za druge gajene biljne vrste. Ovu

prednost suncokreta proizvođači često tumače pogrešno **tako da ovi uljaricu ili uopšte ne đubre osnovnim đubrivima ili ih primenjuju pogrešno.**

Vrlo bitna činjenica prilikom određivanja momenta primene nekog hranljivog elementa je vreme i način usvajanja hraniva od strane biljke, osobine i obezbeđenost zemljišta hranljivim materijama. Suncokret većinu hranljivih materija (pre svega azota, fosfora i kalijuma) usvoji do završetka faze cvetanja. Zemljišta na području naše zemlje sporo su propusna za fosfor i kalijum. U najboljem slučaju ovi hranjivi elementi se u zemljište, na godišnjem nivou, spusti do 10cm. Navedene činjenice govore nam da **primena standardnih osnovnih đubriva koja u sebi sadrže fosfor i kalijum u proleće ne može dati željene rezultate.**

U prilog ovim informacijama, potrebno je videti rezultate iz proizvodnje.

Primena NPK đubriva	Prinos zrna u t/ha
Bez primene	2,00
Sa primenom	2,48
Vreme primene NPK đubriva	Prinos zrna u kg/ha
Jesen	2,53
Proleće	2,48

Tabela 1. Primena NPK hraniva u proizvodnji suncokreta

Primenom samo N đubriva u procesu proizvodnje u proseku se ostvaruje prinos od 2,00 t/ha dok je primenom i NPK hraniva veći za 480 kg/ha. Povećanje od 480 kg/ha nije veliko međutim, prirodna obezbeđenost zemljišta hranivima u velikoj meri određuje

visinu prinosa, a samim tim i ostvarenu razliku čime se praćenje stvarnih rezultata đubrenja značajno otežava. Primenom NPK đubriva pre osnovne obrade zemljišta (u jesen) ostvaruje se veći prinos zrna za 300 kg/ha. **Na osnovu rezultata iz proizvodnje može se zaključiti da se primenom NPK hraniva u jesen može ostvariti veći prinos zrna suncokreta.**

Rezultati iz oglada mnogo preciznije nam govore o visini prinosa nakon primene NPK hraniva u odnosu na njihovo izostavljanje u procesu proizvodnje suncokreta.

Količina NPK hraniva u kg/ha	Prinos zrna u t/ha
N ₀ P ₀ K ₀	2,20
N ₀ P ₁₀₀ K ₀	2,90
N ₀ P ₀ K ₁₀₀	2,60
N ₁₀₀ P ₁₀₀ K ₁₀₀	3,20
N ₁₀₀ P ₂₀₀ K ₂₀₀	3,30
N ₂₀₀ P ₂₀₀ K ₂₀₀	2,90

Tabela 2. Efekat primen NPK hraniva u ogledima

Primenom optimalnih količina hraniva ostvaren je veći prinos zrna suncokreta u poređenju sa kontrolom od čak 1,10 t/ha zrna suncokreta. Takođe primenom većih količina hraniva prinos zrna suncokreta bio je manji za 400 kg/ha.

Primeri iz proizvodnje i iz oglada dokažu nedvosmislenu važnost primene osnovnih đubriva u proizvodnji suncokreta. Svaka improvizacija koja podrazumeva izostavljanje NPK hraniva (bez agrohemijskih analiza zemljišta) ne može nam obezbediti postizanje visokih prinosa i stabilnost u procesu proizvodnje suncokreta. ■

KARAKTERISTIKE AZOTNIH ĐUBRIVA

dipl. ing Vladan Starovlah

Posledica nedostatka azota

Primena azotnih mineralnih đubriva je uobičajena u ovom periodu godine, s obzirom na to da je aktuelno prihranjivanje ozimih useva. Poljoprivredni proizvođači se uglavnom opredeljuju koje će đubrivo koristiti u zavisnosti od njegove cene ili ustaljenih navika.

Ipak, prilikom izbora azotnog đubriva, treba obratiti pažnju na niz karakteristika đubriva koje se odnose na sadržaj i oblik azota, mogućnost primene, način čuvanja i manipulacije, eventualne štetne efekte na biljke i zemljište koji se mogu javiti usled neadekvatne primene. Iz tog razloga navodimo najznačajnije karakteristike azotnih đubriva koja su kod nas najzastupljenija.

AN

Amonijum-nitrat je đubrivo koje sadrži 34% N. Polovina azota se nalazi u amonijačnom, a polovina u nitratnom obliku. Đubrivo je bele do bledo-žućkaste boje, i proizvodi se u obliku kristala ili češće, granula. Ovo đubrivo je veoma higroskopno, odnosno sklono vlaženju. Na intenzitet vlaženja, pored sadržaja vodene pare, utiče i temperatura vazduha te ovo đubrivo više vlaži leti nego zimi. An se izuzetno dobro rastvara u vodi i jedno je od najrastvorljivijih đubriva. Prilikom čuvanja ovog đubriva, dolazi do njegovog sleganja, što je posledica menjanja njegove zapremine prilikom prelaska iz jednog kristalnog oblika u drugi.

Karakteristično za An je i to da je u određenim uslovima eksplozivno i zapaljivo, što se najčešće ispoljava ako dođe do zagrevanja đubriva u zatvorenom prostoru ili ako se nađe u jako zbijenom stanju. Zbog toga ga treba čuvati u adekvatnim uslovima i izbegavati slaganje više paleta jednu na drugu kako se đubrivo ne bi sabijalo.

Primenom ovog đubriva, gajenim biljkama se odmah na raspolaganje stavlja neophodni N, jer se radi o veoma rastvorljivom đubrivu koje odmah prelazi u zemljišni rastvor u kome disocira na amonijačni i nitratni jon. Nitratni jon u zemljišnom rastvoru izazove privremeno zakišeljavanje, ali posle njegovog usvajanja od strane gajenih biljaka, zemljište se vraća u prvobitno stanje.

Ovo đubrivo može da se primenjuje za prihranjivanje ili predsetveno, i to za sve biljne vrste na zemljištima koja

imaju neutralnu, slabo kiselu ili slabo baznu reakciju.

Primenom ovog đubriva na kiselom zemljištu, u većim količinama, duži niz godina, slabe pufernosti, što može dovesti do povećanja njegove kiselosti.

SAN

Stabilizovani amonijum-nitrat je đubrivo koje sadrži 33% N i 1% MgO koji potiče iz stabilizatora koji je primenjen u ovom đubrivu. Kao i kod amonijum-nitrata, jedna polovina N je u amonijačnom obliku, a druga polovina u nitratnom. Magnezijum sadržan u stabilizatoru predstavlja i sekundarni hranljivi element. Đubrivo je belo-žućkaste boje, bez mirisa, proizvodi se u obliku granula. SAN se kao i AN odlikuje veoma dobrom rastvorljivošću u vodi i takođe je higroskopno đubrivo. **Eksplozivnost i zapaljivost ovog đubriva je smanjena u odnosu na AN zahvaljujući stabilizatoru koji je primenjen u proizvodnji. SAN se može koristiti za prihranjivanje ili predsetveno, za sve biljne vrste na zemljištima koja imaju neutralnu, slabo kiselu ili slabo baznu reakciju.** Primena ovog đubriva duži niz godina u većim količinama na kiselom zemljištu slabe pufernosti, može dovesti do povećanja njegove kiselosti.

KAN

Krečni amonijum-nitrat je đubrivo koje sadrži 27% N od čega je polovina u amonijačnom, a polovina u nitratnom obliku i 8% kalcijuma. Proizvodi se u granulama, a boja varira od belo-sive, svetlo-žućkaste, do zelene, u zavisnosti od boje krečnjaka koji je sadržan u njemu. Amonijačni i nitratni azot iz ovog đubriva su veoma rastvorljivi u vodi kao kod AN-a i SAN-a, ali je CaCa_3 slabo rastvorljiv. Ovo đubrivo je dosta higroskopno, upija atmosfersku vlagu i ako se ne čuva na odgovarajući način, može doći do njegovog zgrudvavanja.

KAN se može primenjivati za prihranjivanje ili predsetveno za sve kulture, a zbog visokog sadržaja CaCO_3 (40%) najbolje ga je primenjivati na kiselim zemljištima.

UREA

Urea ili karbamid je najkoncentrovanije čvrsto azotno đubrivo koje sadrži 46 % azota. Đubrivo je u obliku granula, mlečno bele boje i male specifične mase. Kao i prethodna đubriva, i urea je dosta higroskopna. Takođe se odlikuje velikom rastvorljivošću u vodi. Zahvaljujući tome može da se koristi prilikom navodnjavanja (fertirigacija). **Urea ima dobru kompatibilnost sa većinom pesticida pa se može primenjivati i u voćarskoj i povrtarskoj proizvodnji.** Posle unošenja uree u zemljište, dolazi do hidrolize karbamida i zemljište se privremeno zakiseljava. Brzina hidrolize uree tj. njeno prevođenje u amonijačni odnosno nitrati oblik zavisi od: mikrobiološke aktivnosti, sadržaja organske materije u zemljištu, pH vrednosti zemljišta, temperature, vlage i tipa zemljišta.

Primenu uree treba izbegavati na kiselim zemljištima jer može dovesti do daljeg zakiseljavanja. Površinsku primenu ovog đubriva pri temperaturama višim od 8 °C treba izbegavati jer se u tom slučaju javljaju gubici azota volatilizacijom. Ureu takođe nije dobro primenjivati istovremeno sa setvom jer se pri njenoj hidrolizi oslobađa amonijak koji može štetno da deluje na klice i ponike gajenih biljaka. ■

STANJE OZIMIH USEVA

dipl. ing. Gojko Stolić

Nakon obilaska parcela zasejanih pšenicom slobodno se može reći da se ona nalazi u fazi bokorenja kao i da je trenutno u dobrom stanju.

S obzirom da je početka jeseni u vreme setve vladala velika suša, poljoprivredni proizvođači su uglavnom sejali veću količinu semena od setvene norme. Toplo vreme i velika količina padavina koja je naknadno usledila uticala je da svako zrno nikne i da se ovaj usev veoma dobro razvija.

Pšenica zasejana u optimalnom roku i koja je imala predsetveno đubrenje mineralnim đubrivima je dosta bujna, tamne, mrkozelene boje, dok je pšenica koja je zasejana bez osnovnog đubrenja manje bujna, uglavnom žuta i sa hlortičnim vrhovima.

Na mnogim parcelama može se zapaziti pojava bolesti tipa pegavosti lista. Blaga zima sa visokim dnevnim temperaturama uticala je da gornji sloj zemljišta ostane bez vlage. Takođe, visoke temperature su uticale i na veću pojavu glodara, jer znamo da niske temperature i veće količine vlage utiču na njihovo smanjivanje. Na području Severne Bačke ustanovljeno je prisustvo žitnog bauljara. **Neki ratari će zbog gore navedenih negativnih i nepri-menjenih agrotehničkih mera morati preorati svoje parcele zasejane pšenicom.**

Sneg koji je pao krajem januara zaštitio je pšenicu od izmrzavanja. Sa ovim snegom trebalo je da se nadoknadi manjak vlage, ali je košava koja je duvala odnela sav sneg sa površine zemljišta. Ratari koji su prihranili pšenicu pre košave trebalo bi da ispituju svoje parcele, jer postoji mogućnost da je sa snegom odneta veća količina đubriva. ■

RUTAVA BUBA

- ŠTETOČINA KOJA UNIŠTAVA ROD

Stručna podrška Agroprotekt DOO, Nikole Pašića 9 Sombor: dr Dragan Vajgand

Posebno velike štete prave u voćnjacima koji su usamljeni i okruženi livadama ili ratarskim površinama. Voće naseljavaju kada počne cvetanje. Hrane se svim delovima cveta, tako da mogu potpuno uništiti rod, ako se hrane samo tučkom. Oštećuju i tek zametnute plodove, koji se deformišu i kao takvi mogu da posluže jedino za industrijsku preradu (cena je mnogo niža).

Rutava buba je oduvek bila prisutna kod nas. Javljala se sporadično, i gotovo nikada nije bilo potrebe da se radi njeno suzbijanje. Kada je učinjen pokušaj da se uljana repica vrati na naše njive, izgleda da je jedino poremećena ravnoteža u brojnosti rutave bube. Posle nekoliko godina gajenja repice, rutava buba kao da se prenamnožila i od tada počinje da pravi štete na svim biljkama koje cvetaju (jagode, jabuke, pšenica, dunje, borovnice, uljana repica...), a i na onima koje pri gajenju ne cvetaju (crni luk na primer).

Kakav je njen ciklus razvoja?

Rutava buba ima jednu generaciju godišnje. Odrasla rutava buba prezimi u zemlji na 3 do 10 cm dubine. Iz zemlje počinje da izlazi rano u proleće. Sa mesta prezimljavanja se kreće u pravcu biljaka u cvetanju, jer se najradije hrane cvetovima. U rano proleće se uglavnom zadržavaju na cvetovima maslačka i podbela, koji imaju intenzivno žuti cvet. Kasnije se sele na uljanu repicu, a onda i na jagode i jabuke... Na malim parcelama pod uljanom repicom, mogu da naprave totalnu štetu. Na velikim parcelama oštećuju samo rubne zone, dok veći deo parcele normalno plodonosi.

Pri istoj brojnosti rutave bube, ali kada je toplo tokom cvetanja, štete su značajno manje. U slučaju hladnijeg vremena, tokom dužeg perioda je prisutan manji broj cvetova, pa štete mogu da budu potpune. Nakon ishrane koja traje desetak dana, polažu tridesetak jaja u zemlju ili najradije ispod biljnih ostataka. Stadijum jaje traje 10 do 20 dana. Za svoj razvoj traži relativnu vlažnost između 20 i 60%. Larve su grčice i žive u zemlji hraneći se biljnim ostacima u raspadanju i sitnim korenovima. Pojedu malu količinu hrane, pa u poređenju sa drugim vrstama grčica prave beznačajna oštećenja na korenu. Razvoj larve traje dva do tri meseca. Lutka je u zemlji, a odrasla rutava buba čeka u komorici u zemljištu naredno proleće.

Praćenje pojave rutave bube može da se obavi vizuelnim pregledima, metodom otresanja i postavljanjem mirisnih klopki. Bube se javljaju najpre na rubnim redovima, pa na njima treba primeniti taktiku masovnog izlovljavanja.

Postoje kupovni, mirisni atraktanti koji se postavljaju u klopke. Atraktanti se mogu praviti i tako što se otopi Negro ili Bronhi bombon jedan na 5 litara vode. Ovakav rastvor se postavlja u bele ili plave posude koje se kače po voćnjaku. Posude se ponekad moraju prazniti svakodnevno, a najveći broj se mora postaviti na rubnim delovima voćnjaka. Na stablima jabuke na M9 podlozi se postavi 5-10 posuda zapremine 2 dl ili 3-5 posuda zapre-

mine pola litre. Kod jagoda se na svakih jedan do dva metra treba postaviti po jedna klopka sa mirisnim mamkom.

Postavljanje zaštitnih mreža na manjim površinama sprečava oštećenja od rutave bube, pa ih treba na vreme pribaviti, ali tada treba nabaviti gajene bumbe da vrše oplodnju gajene biljke.

Hemijsko suzbijanje se nije pokazalo dovoljno efikasno, jer insekti dolaze svakodnevno na biljke u cvetanju, a rezidualno dejstvo nije dovoljno da ubije rutavu bubu. Takođe primena insekticida u cvetanju će ubiti pčele ili će ih oterati, pa opet neće doći do oplodnje. Zato između gubitka roda usled oštećenja od rutave bube i gubitka roda zbog nedostatka oprašivača, treba odabrati masovno izlovljavanje rutave bube.

Radi smanjenja problema sa rutavom bubom u narednoj godini u poljima se preporučuje pravljenje mesta na koja ćemo privući insekte da polažu jaja. Ova mesta se pripreme tako da se zemljište pokrije tankom količinom sena. Plitko se prekopa zemljište, kako bi se to seno pomešalo sa zemljom, a zatim se pokrije sa novom tankom količinom sena. Ta mesta treba zaliti i držati blago vlažna. Ženke će svojim čulima prepoznavati ovakva mesta sa veće daljine i masovno će polagati jaja na njih. Nakon polaganja jaja i piljenja larvi, mesto treba zaliti rastvorom insekticida. Preporučuje se u 10L vode rastvoriti 6mL insekticida na bazi aktivne materije hlorporifos i taj rastvor potrošiti na metar kvadratni. Na ovaj način se smanjuje brojnost rutave bube za narednu godinu. ■

PEPELNICA

Izvor: PSS Vojvodine

Pepelnica čiji je prouzročivač *Erysiphe graminis*, uočena je na mnogim lokalitetima pod pšenicom. Primećena je pojava novih pega, te je intenzitet infekcije u većem porastu u poslednje vreme.

Siva pegavost pšenice

Pepelnica pšenice

Mrežasta pegavost ječma

Pepelnica ječma

Indeks napada pepelnice kreće se u intervalu od 4 do 20% u zavisnosti od sorte, lokaliteta, vremena setve, stanja i kondicije useva. ■

Preporuka proizvođačima

Ne preduzimati fungicidni tretman, ali svakako običi parcele pod pšenicom u cilju registrovanja zdravstvenog stanja (obavezno uz pomoć stručne službe Agrotima).

GLODARI, ŠTETOČINE PREHRAMBENIH PROIZVODA

dipl. ing Gojko Stolić

Mus musculus
(poljski miš)

Rattus ratus
(pacov)

Mali kućni miš i pacovi spadaju u najveće i najopasnije štetočine u skladištima u kojima se čuva ljudska i stočna hrana. Ukupne štete koje nanose su velike i mogu se kretati i do stotinu miliona eura.

Pored direktnih gubitaka koje nanose načinom na koji se hrane, stalno grickaju, glođu i nagrizaju sve na šta naiđu, indirektno štete mogu biti još značajnije jer tako oštećena hrana propada. Svojim izmetom i mokraćom zagađuju hranu, i domaće životinje je nerado jedu. Od pacova mogu da stradaju manje domaće životinje. Miševi, a naročito pacov, prenose preko četrdeset različitih obolenja.

Mere borbe:

Uspešno suzbijanje pomenutih glodara, a naročito pacova, teško je izvodljivo. Ukoliko su u pitanju mali objekti koji su slabo naseljeni, kao i okućnice, možemo koristiti razne mišolovke, kao i mamke raznih aktivnih materija na bazi vafarina i bromadiolona. Suzbijanje pacova na većim objektima, a naročito u magacinima je stvar stručne službe. Pored direktnih mera moguće je primeniti i preventivne mere.

Proučavanjem je utvrđeno da pacov ne može da probije sloj betona koji je debljine 10 cm i dodavanjem sitnog istucanog stakla betonu povećava se njegova otpornost. Pacovi mogu da pregrizu tanak sloj bakra, olova i kalaja. Svi poljoprivredni objekti treba da imaju betonsku podlogu ispod patosa i pri dnu zida bar 20 cm visine, a u prostorijama gde se čuva hrana, i ceo metar visine. Tavanice takođe treba da su betonirane, a vrata opšivena 50 cm cink plehom. Na prozorima se moraju postaviti žičane mreže, a pragovi bi trebalo da budu od betona. Veoma je važno da se pacovima onemogućí pristup vodi. ■

Đubrivo NATURA

U zavisnosti od analiza zemljišta i potreba biljnih useva koje želite da gajite, stručne preporuke Agrotim-a Victoria Logistic omogućiće Vam da primenite ekonomične količine našeg đubriva.

Iskoristite ovu mogućnost. Vaš uspeh biće naše zadovoljstvo.

Fertil i Agrotim Victoria Logistic

Fertil NATURA đubrivo omogućava:

- POTREBNA HRANIVA ZA PRAVILAN RAST I RAZVOJ BILJAKA
- DOBRU SINERGIJU RAZLIČITIH OBLIKA FOSFORA
- OČUVANJE pH ZEMLJIŠTA
- DOBRU EFIKASNOST NA SVIM TIPOVIMA ZEMLJIŠTA
- UJEDNAČENU POPREČNU DISTRIBUCIJU HRANIVA
- LAKU I JEDNOSTAVNU MANIPULACIJU SA PAKOVANJEM OD 25 kg

AGROTIM VICTORIA LOGISTIC, Hajduk Veljkova 11, 21112 Novi Sad; tel. +381 21 4886 500, fax +381 21 521 204
CALL centar 0800 333 330, www.victorialogistic.rs